

Nyilatkozat a vallási kultúra szabálykönyvének továbbadásáról

Mi, a muzeális intézmények és világkiállítások igazgatói, kurátorai, akadémikusok és ezen intézmények képviselői vagy azok, akik a kulturális örökség és művészet területén dolgozunk, ebben a nyilatkozatban azért fogunk össze, hogy ismételten megerősítsük a vallási kulturális örökség előmozdításában való elkötelezettségünket, mint a remény, béke, dialógus és reflexió egyetemes kódexét.

Elismerjük, hogy a mi intézményeink nem csupán az emlékezet őrzői, hanem a dekódolás kulcsszereplői, azért, hogy átadják és újra értelmezzék a vallásos és művészeti örökség mély jelentését, mint az új nemzedék számára inspiráló szabálygyűjteményt. A gyors változások korszakában segédkezünk a fiatalok és a kulturális javak közötti kapcsolat összetett fejlődésénél, amit kihívások, de rendkívüli lehetőségek is jellemeznek. A *Sharing Hope. Horizons for Cultural Heritage* találkozón megerősítettük elkötelezettségünket, hogy a középpontban a vallási kulturális örökség kortárs értelmezése, valamint a múlt és a jövő közötti hidakat építő oktatás áll.

1. Hozzáférhetőség és dekódolás

A korszakban, amelyben élünk, egyre növekszik a kulturális szétválás. Viszont egyre nagyobb érdeklődést vehetünk észre, amikor a kulturális örökség közérthetővé válik a mai nyelvezet és eszközök által.

Mi elkötelezzük magunkat, hogy a vallási örökséget élő és tartalmas élménnyé tegyük, amely az új generációk képzeletéhez és legmélyebb kérdéseire szól. Nemcsak arról szól, hogy megőrizzük a múltat, hanem hogy azt közös jövőnk számára is jelentőssé tegyük.

2. Befogadás és újítás a kulturális nyelvezetekben

Elismerjük, hogy a közösségi média és a digitális platformok radikális módon átalakították a kultúrához való hozzáférést. Ezek a technológiák az új generációk számára közvetlen és elmélyült hozzáférést nyújtanak az örökséghez. Le kell azonban győzni a digitális használathoz gyakran kapcsolódó felületes megközelítést. Elkötelezettek vagyunk az interaktív narratívák, történetmesélés és részvételi tevékenységek megvalósítása mellett, hogy a vallási kulturális örökség egyre inkább a kreatív és spirituális inspiráció forrásává váljon.

3. Aktív és elmélyült részvételre nevelés

A nevelés kulcs arra, hogy maradandó kapcsolatot teremtsünk a vallásos kulturális örökség és az új generációk között, akiket arra kell ösztönözni, hogy ne a megfigyelésre korlátozzák magukat, hanem az alkotásokkal való interakcióra, fedezzék fel szellemi és kulturális jelentésüket, különösen a szimbolikus dimenzió értékét. Ebben a perspektívában elismerjük a csend fontosságát és annak szükségességét, hogy megállítsuk az eltömegesedést, mely aláássa a művészet élvezetének értékét. A „globális szépség paktum” (Ferenc pápa) létrehozásával elkötelezzük magunkat, hogy kezdeményezéseket mozdítsunk elő mint például a kreatív projektek és tevékenységek, amelyek ösztönözhetik az örökséggel folytatott mélyreható és formáló párbeszédet.

4. A mesterséges intelligencia és jövőbe vezető hidak

A mesterséges intelligencia és a digitalizáció rendkívüli lehetőséget nyújtanak, hogy az új generációk a vallási kulturális örökséghez közelebb kerüljenek. A virtuális valóság, az interaktív alkalmazások és az intelligens algoritmusok használhatóak arra, hogy személyre szabott és mély tapasztalatokat teremtsenek. Szeretnénk elköteleződni, hogy ezen technológiák segítségével az új generációk ne csak felfedezzék a múltat, találják meg a helyes egyensúlyt a virtuális és a fizikai között, tudva, hogy „semmilyen algoritmus nem lesz képes helyettesíteni a költészetet, az iróniát és a szeretetet” (Ferenc pápa).

5. Tudatosság és új kontextusba helyezés

A kultúra átadásának folyamatában az örökség új kontextusba való helyezése mindig is normális gyakorlatnak számított. Az új generációk számára lehetővé kell tenni, hogy képesek legyenek kritikusan megkérdőjelezni a művek jelentését, történelmi összefüggését és származásukra vonatkozó etikus kérdéseket. A de-kulturáció a népek identitása számára alapvető hagyományokat erodálja, megnehezítve a hiteles kulturális szabálykönyv átadását anélkül, hogy esztétikai kifejtésre vagy leegyszerűsítő narratívára redukálná.

Elkötelezzük magunkat amellet, hogy egyensúlyba hozzuk a megőrzést és az értelmezést, elkerülve a műtárgyak kiemelését azok eredeti hermeneutikai (értelmezési) horizontjából és elismerve azon lehetséges folyamat határait, melyek befolyásolják a kifejtő (magyarázó) tudás létrehozását.

6. Kulturális fenntarthatóság

A vallásos örökség megőrzése fenntartható gyakorlatokkal, amelyek védik mind a környezetet, mind a kulturális környezetet, amelyből származik, elengedhetetlen követelmény. Ezen szabálykönyv átadásának valójában a természeti erőforrások és az azokat létrehozó népek méltóságának tiszteletben tartásával kell történnie.

Elkötelezzük magunkat a vallási örökség megőrzésére, beleértve a helyi közösségek, népi hagyományok és a vallási kisebbségek történetét, melyek gazdagították annak történelmi és művészeti kifejezését.

7. Megőrzés és átadás kritikus időszakokban

A fiatalokat nem csupán felhasználókként, hanem a vallási kulturális örökség megőrzőiként is kell tekinteni, olyan főszereplőkként, akik képesek szembenézni a krízisben lévő világ kihívásaival. A konfliktusok, az időjárási változások és az globális válságok sürgetővé teszik az örökség megőrzését és hasznosítását, nyilvánvalóvá téve azon értéküket, hogy a hit, a rugalmasság és a remény tanúi. Ebben az értelemben elkötelezzük magunkat, azon nemzetközi hálózat erősítésére, melyek minket egyesítenek.

A nagy kulturális politikai és társadalmi kihívások korában elengedhetetlennek tartjuk a hagyomány és a jelen világ közötti távolság kreatív áthidalása. A múzeumok, az egyetemek és más intézmények, ma minden eddiginél jobban elhivatottak arra, hogy kreativitással, felelősséggel és vízióval feleljenek. Ennek a nyilatkozatnak a célja, hogy megkísérelje elismerni és értékelni az új nemzedék aktív szerepét, mint akik a kultúra átadásának fő szereplői, bátorítva őket arra, hogy a vallási kulturális örökséget mint élő erőforrást és mint kiinduló pontot tekintsék a jövő elképzelésére.

Vatikáni Múzeum, 2025. február 15.